

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.
—
Scrisori nefran-
cate se refuză.
—
Manuscripte nu
se inapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IGAŢ ŞENCHEA.

Apare Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Cum s'a sfârșit vorba despre noi în casa țării?

De câteva luni, de când s'au rupt târgușile dintre groful Tisza și dintre membrii partidului nostru, atât în foi, cât și în casa țării s'a vorbit și s'a scris tot numai despre pricina neînțelegerii dintre guvern și poporul român.

Indată-ce ministrul Tisza a dat la lumină sfârșitul târgușilor, s'au sculat mai mulți depuțați în casa țării, și-au întrebat pe ministrul, pentru ce s'a lăsat la târg cu Românii; doar ei nu duc nici o lipsă, au ce le trebuie în țara asta binecuvântată de Dumnezeu? Dacă li s'ar mai da și ceea ce cer ei, — zice un deputat ungar, — prin membrii partidului ar înșămna să ne tăem creanga de sub picioare de așa cât preste câțiva zeci de ani, să fie îngrijit poporul maghiar de mulțimea popoarelor vecine, cari stau cu gurile deschise, gata să rupă câte o darabă de carne din trupul poporului maghiar. Alți deputați maghiari cam tot, în fe-liul acesta au vorbit. Dar ministrul Tisza le-a răspuns, celor ce l-au întrebat, că nu-i chiar așa mare primejdia pentru poporul maghiar, cum o înfățișează alții, dar pentru aceea e bine și spre folosul țării, ca popoarele unei țări să trăiască în pace și bună înțelegere unele cu altele, pentruca cu puteri unite să înfrângă puterea dușmanilor de dinafară.

Deputații români încă au vorbit în casa țării despre folosul neprețuit al unei înțelegeri, între poporul maghiar și cel român, cari veacuri de-a rândul s'au vrășmășit și dușmănit, cu toate că amândouă au trebuit și trebuie să îndure aceleași nevoi, aceleași neajunsuri, pentru fericirea și bunăstarea acestei țări.

Au vorbit mai toți deputații noștri. Mai în urmă s'a ridicat harnicul și inimosul deputat al cercului Arpașului Dr. Alexandru Vaida-Voevod, care într'o vorbire aleasă și bine simțită a spus celorlalți deputați cu multă însuflețire și mult curaj, că Româ-

nii în ziua de azi nu mai pot fi maghiarizați cu nici un preț, deoarece își au și ei trecutul și istoria lor de veacuri, cari ne spun, că dacă n'au fost germanizați polonii din Germania și dacă Rușii n'au putut zdrobi și înăbuși simțul național al Polonilor din împărăția lor, atunci nici Românii din Ungaria nu vor putea fi maghiarizați, ori câte măsuri nedrepte se vor lua împotriva lor. Aceleași vorbe le-a zis cu mult înainte de aceasta chiar un bărbat maghiar cu numele Eötvös. Cu acestea vorbe și-a sfârșit dep. Vaida frumoasai cuvântare:

„Noi suntem pătrunși de conștiința, că pentru suferințele de veacuri are să ne răsplătească cu belșug viitorul. Suntem convinși că dacă trecutul a cerut dela noi jertfe, dacă pentru noi ziua de azi e luptă, viitorul va aduce învingerea noastră. Această convingere ni s'a întărit și prin mărturisirea contelui Berchtold, care a spus, că pacea dela București nu poate fi trainică până atunci, până când nu se vor împlini cererile drepte ale popoarelor din Mecedonia. Astfel credem și noi că nu e departe vremea, când și Românii vor primi cel puțin atâtea drepturi, câte primesc malisorii. Deaceea vom lupta și deacum înainte cași în trecut pe cale constituțională și cu arme constituționale, până vom ajunge timpul acesta”.

Cu vorbirea aceasta a deputatului Vaida, chestiunea română din casa țării a ajuns pe sfârșite. Înainte de a înșira foloasele, ce le avem noi Românii pe urma schimbului de vorbe dintre deputații noștri și groful Tisza, e bine să arătăm cefitorilor noștri și scrisul gazetelor atât române cât și străine, ca așa să cunoască fiecare român adevăratul sfârșit al târgușilor începute de mai bine de un an de zile.

Când facem lucrul acesta înșirăm numai aceea ce au scris alții, de-

aceea să nu creadă nimeni că vrem să facem politică și să fim trași din nou la răspundere cum ni s'a întâmplat în vremea din urmă.

Foile românești dela începutul târgușilor și până la sfârșitul lor n'au scris, nici o vorbă potrivnică, ca așa să nu i-se arunce în față, că noi Românii suntem de vină, pentru neputința împăcării. Ba nici după sfârșitul lor nu s'a scris nimic vătămător le adresa poporului maghiar.

Nu așa au făcut foile evreo-maghiare, și chiar celea curat maghiare cari dela început și până după sfârșitul lor, au scris într'una împotriva unei înțelegeri dintre Români și Maghiari. Ba cu prilejul nefericirii dela Dobrițin gazetele ungurești au scris adevărate grozăvenii despre cinstitul și răbduriul popor român. Ne-au zis și scris totfelul de vorbe slabe și urâte câte le-a venit la gură și în peană. Noi însă, nici atunci nu ne-am perdut răbdarea, deși era aproape cu neputință, pentru-că am socotit că un popor cult, luminat și deștep, nu-și mănjește gura, nici peana, cu vorbe, cari nici unui țigan nu cade, să i-le zică.

Unele foi nemțești au fost mai cuminte în judecarea lucrurilor. Au scris așa precum s'a întâmplat.

Intr'o astfel de foaie aflăm și scrisul inimos și foarte adevărat al avocatului Dr. Iuliu Maniu, care cu cuminenția unui bărbat mare și departe văzător a scris, că adevărata pricină a nereușitei unei bune înțelegeri între ministrul Tisza și Români e a se căuta în gândul, ce l'au făurit maghiarii despre țara aceasta, în urma căruia socotesc, că în Ungaria sunt ori mai bine zis trebuie să fie numai unguri, de aceea trebuie mișcate toate pietrele, ca să se ajungă la înfăptuirea unui astfel de gând. Până când Ungurii nu vor să știe, că țara aceasta e apărută și de brațele vânjoase a lor

mai bine de 3 milioane de Români, până atunci pace în țara aceasta nu va fi.

Scrisul acesta al unui bărbat cuminț și cunoscător bun al trebilor politice a fost citit cu multă atenție nu numai de Români, ci și de străini.

Cam în chipul acesta s'a vorbit și s'a scris despre înțelegerea dintre Români și ministrul Tisza.

Despre foloasele, ce le avem pe urma târgurilor n'avem multe de zis. Cu atâta ne-am ales, că din nou s'a adevărit deviza zilei de azi: «Prin noi înșine». Vedem că la un viitor mai bun, la un traiu mai de suferit, numai prin puterile noastre putem ajunge. Când ne vom fi pătruns îndestul de gândul acesta, atunci vom avea tot ce dorim și ce cerem acum.

Iar această dorință și cerere numai lumina cărți ne-o poate îndeplini.

De aceea scriem și cu prilejul acesta, cași cu alte multe prilejuri, că trebuie să lucrăm neconținut la deșteptarea și cultivarea noastră prin foi, cărți, prelegeri populare, cursuri pentru adulți șezători culturale, prin tăvărașii de tot felul, și atunci glasul nostru va fi ascultat și de guvernul țării, ori care ar fi acela, căci va fi silit să ne dea tot ceea ce ni se cade, ca unor cetățeni, cari încă plătim dări mari și apărăm țara, întocmai ca ceialalți cetățeni ai Ungariei.

Până atunci să muncim și străduim din răspuțeri la înlăturarea gândului și dorințelor noastre juste.

Plecarea sătenilor la America.

Mai toți săteni noștri nu știu decât a lucra pământul, și acesta cum au apucat de demult. Prea puțini cunosc câte un alt meșteșug. Grija lor este deci mare. Pământul s'a împuținat, împărținduse în bucăți tot mai multe, prețul arândeii pământului încă s'a urcat. Ce să mai samene pe el, ca să poată scoate arânda? Nici ei nu mai pricep. Ingrijorați de traiu, nu știu ce să mai facă în încotro să apuce.

Suferințele sătenilor sunt la culme, sătenii români au început să plece la America. Companiile semite îi expediază prin Hamburg și-i angajează în Canada la cele mai grele munci: săpături de tuneluri, mine, căi ferate etc.

Sătenii români pentru a avea bani de drum, vând tot ce au și chiar casele lor, rămânându-le nevestele și copiii în case streine.

Numărul celor ce pleacă la America crește mereu. Din cei plecați numai unul să întoarcă și acela bolnav.

Ceialalți nici nu se gândesc. Bani de cari credeau c'o să câștige așa de mulți, unii trimit prea puțini, iar alții deloc.

Bărbații și-au uitat de neveste și de copilași, iar unii din ei au găsit acolo alte neveste.

Suferințele celor rămași sunt mari. Părinții oftează adânc după feciorii lor, duși în lume, peste mări și țări; nevestele plâng lipsa bărbaților și cuprinse de deznădejde, pătrunse de suferințe, blastemă ciasul când s'au măritat cu dâșii. Iar copilașii nevinovați bocesc pe părinții lor duși în altă lume.

Când vre'unul pleacă se laudă că îndată ce ajung acolo vor trimite bani acasă și apoi se vor întoarce cu bani spre a trăi mai bine. Dar trece însă vremea, iar ei sunt tot departe, așa că nu aud de suferințele și plânsetele de-acasă.

Răul acesta nu încetează, ci se întinde într'una. Din toate satele se pregătesc zeci de săteni spre America închipuită țara bogățiilor, lăsând câmpii întinse, locuri mănoase, fără brațe muncitoare.

Așa se face, că vedem părinți rămași la bătrânețe, fără ajutorul copiilor, soții tinere fără adăpost, expuse suferințelor amare, copilași lipsiți mai rău decât orfanii. Cu toate acestea la noi este trebuință de un foarte mare număr de brațe pentru lucrarea câmpurilor, exploatarea minelor și pădurilor, săvârșirea lucrărilor de folos obștești, umblarea fabricilor, ș. a. Pentru toate aceste lucrări se duc din afară în fiecare an, sute de mii de lucrători cu prețuri îndoite decât ai noștri.

De pe urma acestui rău pot isvorici pentru noi pagube neînchipuit de mari.

De aceea mă cred dator a atrage luarea aminte a conducătorilor spre a lua măsuri pentru curmarea cât mai repede a acestei primejdioase stări de lucruri pentru țara noastră.

Cauza meseriașilor români din Făgăraș și jur dă înainte.

Meseriașii români din Făgăraș, văzând că nimeni dintre mulțimea intelectualilor ce-i avem în Făgăraș nu se îngrijește de întărirea neamului prin formarea unei clase mijlocii în ținutul acesta curat românesc s'au apucat ei de ei și s'au sfătuit în mai multe rânduri, cum ar putea să-și formeze o reuniune, în care și prin care să se cultive și să se ajute împrumutat.

Spre scopul acesta mai mulți meseriași însuflețiți în frunte cu tipograful și proprietarul foaiei „Olteanul” dl Const. Popp, dl Ilariu Debău oficiar de bancă și cu un tinăr, arzând de dorul înlăturării unei reuniuni a meseriașilor români s'au adunat acum sunt doi ani și după mai multe schimbări de vorbe, și idei au încredințat pe

câțiva bărbați cu compunerea unui proiect de statute, care să fie înaintat ministrului spre aprobare. Comisiunea încredințată cu acest lucru greu și'n timp de câteva luni au terminat proiectul de statute, pe care l-au trimis guvernului.

Aici însă a fost pus deoparte și a trebuit căutat și întrebat multă vreme după el până a fost. Abia în anul acesta a fost aflat și luat la cercetare.

În zilele acestea a fost retrimise statutele împreună cu observările făcute din partea ministrului.

Dumineca trecută s'au adunat din nou meseriașii români în număr foarte frumos semn, că doresc înființarea acestei „Reuniuni” care mijlocul cel mai potrivit pentru cimentarea legăturilor dintre meseriași, clasa de sus și dintre popor. De data aceasta a luat parte și neobositul muncitor în tăcere dl Matei Jiga, director de bancă, care sprijinește și cu vorba și cu sfatul și cu fapta orice pornire culturală, ce se ivește la noi.

În adunarea aceasta s'a adus la cunoștința celor de față răspunsul ministrului, care provocându-se la o dispoziție ministerială din 1875 oprește folosirea cuvântului „român”. Altă observare ministerială este că în cazul dizolvării societății, „Reuniunea” să fie îndatorată a-și trimite toate actele la ministru, ca el să decidă în cauză, apoi unele observări de formă.

Aceste observări le comunică preș. ad hoc dl Const. Pop, ca e propune să s'aleagă o comisiune de 4 membrii spre delăturarea acestor piedici, ca astfel cât mai curând să se vadă înlăturată mult dorita Reuniune. După mai multe sfaturi s'a primit propunerea și s'au încredințat dnii Matei Jiga, Const. Pop, Ilariu Debău, și Jer. Preda, ca să întrebe de celelate reuniuni surori din Sibiu, Blaj, Cluj, cum e de a se delătura inconvenientele acestea.

Ne-am bucurat foarte mult de veselia ce se oglindea în fața a lor 80 de meseriași cari cu nerăbdare așteaptă înființarea reuniunii acesteia.

Dare-ar bunul Dumnezeu, să ne vedem, cât mai curând adunați și închegați într'o Reuniune puternică, pentru bunăstarea culturală și economică nu numai a meseriașilor din Făgăraș și jur, ci pentru binele tuturor Românilor din cuprinsul „Țării Oltului”.

Un meseriaș.

Alcoolul, boala, accidentele și moartea.

Oricine știe să privească cu ochi deschiși viața de toate zilele, poate vedea la ce nenorociri dă loc beția, alcoolismul. Zilnic putem vedea oameni bolnavi din cauza beției, fără să vorbim de oameni ale căror boale să înlătură din cauza multei băuturi. Zilnic auzim de oameni călcați de trenuri, trăsuri automobile, din cauză, că erau beți; zilnic auzim de alte accidente mari și mici cauzate de beție; în sfârșit nu rareori ni s'a întâmplat să auzim despre cutare individ, că a murit, fiindcă s'a aprins de băutură, cum sună expresiunea populară.

Știința medicală se ocupă tot mai mult de urmările beției pentru sănătatea omului. Dar mai bine decât dânsa, care poate constata aceste urmări numai asupra individului le poate desluși statistica, pentru că ea le stu-

diază asupra mulțimii, a societății, a națiunii, a omenirii.

Astfel statistica constată, că 30 la sută dintre bolnavii caselor de nebuni sunt alcoolici. Cu alte cuvinte, una din pricinile cele mai răspândite ale nebuniei este băutura.

În ce privește accidentele (întâmplările nenorocite), un statician servindu-se de statistica accidentelor din imperiul german a stabilit o tabelă foarte interesantă, pe care o dăm aici. Accidentele și răniile s'au împărțit asupra zilelor săptămânei, precum urmează: Accidente: Luni 17,47, Marți 16,70, Miercuri, 15,72, Joi 15,72, Vineri 45,14 Sâmbătă —,17 Duminecă —. Răniri: Luni 125, Marți 69, Miercuri 62, Joi 62, Vineri 48, Duminecă 254.

După cum se vede, cele mai multe accidente se întâmplă Luni, adică după ziua de Duminecă, în care se știe, că se fac cele mai multe chefuri. Numărul cel mai mare de răni se întâmplă Duminecă, adică chiar în ziua chefurilor, și Sâmbătă și Luni adică în ziua când se plăteau salariile și în ziua după ce ele s'au cheltuit pe băutura. Dacă se mai are în vedere că în multe fabrici germane, lefurile se plătesc Vinerea, tablou de mai sus ne face să înțelegem foarte bine pricina atâtor accidente și răni întâmplătoare Sâmbăta.

Intr-o exploatare minieră din Germania s'au înregistrat următoarele accidente: În 1897 la 1046 lucrători 158 accidente. În 1899 la 1138 lucrători 132 accidente.

După ce nu s'a mai îngăduit în raionul întreprinderii comerțul cu bere și s'a stabilit, că fiecare lucrător va putea lua la cantină, pe prețul de cost, o anumită cantitate de bere, iar băuturi fără de alcool în cantitate nemărginită și sub prețul de cost, s'au înregistrat următoarele cifre: În 1901 la 1298 lucrători 74 accidente. În 1903 la 1340 lucrători 45 accidente. În 1904 la 1377 lucrători 44 accidente.

Din aceste cifre se vede lămurit că micșorându-se puțința de a bea a scăzut și numărul accidentelor. Statistica aceasta a fost controlată în alte uzine și fabrici și a dat aceleași rezultate. E și firesc să fie așa, căci omul beat nu e stăpân nici pe mintea nici pe mișcările sale, el nu știe ce face și greșește mai lesne.

Interesantă este o altă statistică asupra mortalității alcoolizilor. Ea nu s'a putut face însă decât în Anglia și Elveția. Acolo s'a repetat însă de mai multe ori și a dat totdeauna aceleași rezultate, ceea ce dovedește, că este exactă. Iată despre ce e vorba.

În Anglia și Elveția sunt societăți de asigurare cari acordă acelor cari se abțin cu desăvârșire dela băutura, o reducere de asigurare. Statisticile acestor societăți din Anglia, comparativ cu statistica întregii populațiuni a Regatelor Unite, a dat următorul rezultat:

Un om care nu bea de loc, în vârstă de 18 ani, poate ajunge să trăiască cu 9 ani mai mult decât ceilalți locuitori, un cumpătat, cu 7 ani mai mult.

Curios este că s'a putut răspândi credința, că alcoolul sporește puterea de muncă. Aceasta părere greșită e răspândită chiar printre muncitorii. Și cu toate acestea nimic nu e mai greșit.

Doctorul în medicină și în științe de stat, Stehr, a făcut o cercetare care s'a în-

tins asupra a 39 de fabrici, în cari lucrau 59.000 lucrători și a constatat, că alcoolul poate servi ca un fel de biciu, sporește momentan puterea de muncă, dar că repede de tot se produce reacțiunea, care micșorează aceea sporire momentană.

S'a făcut și o experiență interesantă. S'a dat la 20 din elevi de școală normală să bea câte un litru de bere. Aceștia au rezolvat apoi un număr de 360 de probleme matematice. Rezultatul? Iată după ce au băut berea cei 20 au rezolvat bine 8% mai multe probleme decât cei cari nu băuseră bere; după o oră, băuții nu se mai găseau în această fericită situație, căci n'au mai rezolvat, decât cu 6% mai puține probleme, decât cei nebăuții; iar după două ore cu 17% mai puțin.

De astfel experiența făcută în armata bavareză, și mai ales în cea engleză din India, au dovedit că puterea de marș a trupelor a fost cu mult mai mare, când ele au fost ferite de alcool, decât după ce beuseră alcool. Războiul ruso-japonez a adăugat un exemplu strălucit de urmările antialcoolismului asupra puterii trupei și a moralului ei; soldații japonezi, cari nu cunosc de loc alcoolul, au fost superiori trupei rusești, cari beau alcool.

Incheiem acest articol reproducând aici constatările a doi mari învățați asupra urmărilor alcoolice.

Mai întâi să paralizăm judecata limpede, critică; urmarea este că predomină simțirea, instinctul. Sentimentul durerii și al neplăcerii sunt amorțite; de asemenea este amorțit sentimentul de oboseală, de slăbiciune, de frig etc. Dacă aceste simptome se măresc, ceea ce se întâmplă foarte des la alcoolici, atunci ele devin o primejdie pentru bețiv, pentru cei din jurul lui pentru toată societatea. În beție omul face delict și crime la cari în stare de trezie nici nu s'ar gândi. Foarte ușor se dedă la tot felul de fapte rele. Dar, și în afară de amețală deșăvârșită, care pe mulți alcoolici îi cuprinde, urmările alcoolului asupra minții sunt îngrozitoare.

Antialcoolul.

M.

— **Administrațional. Rugăm pe stimați abonați, să binevoiască a-și renoi abonamentele, ca să nu rămână în restanță ca în trecut, și cari sunt în restanță cu abonamentele din anii trecuți să-și achite datorile. Susținerea foalei noastre este avizată și rezimată numai pe abonați, nu se poate susține fără abonamente neplătite. Așa credem că destul de indulgenți am fost în așteptarea de până acum, mai mult nu mai putem aștepta. După atâtea rugări și provocări, suntem siliți a face pași prin judecătoria competentă, și nu are a se supăra nici un restanțier, deoarece greutățile zilnice ne silesc a recurge și pe calea aceasta. După cum iubiții noștri cetitori a putut lua la cunoștință, încă din nrul trecut al foalei, că cu procesul de presă al foalei noastre am fost pedepsit din partea tribunalului, care reclamă multe spese. Mai mult nu putem jertfi și nici credita, restanțierilor vechi nu se va trimite foala.**

Cu începutul semestrului de 1 Aprilie c. deschidem nou abonament cu prețul ce se vede în fruntea foalei.

Redacția și Administrația foalei „OLTEANUL“

NOUTĂȚI.

— **Sărbătorirea diui Oct. Goga în Sibiu.** Miercuri seara în Sibiu a fost o grandioasă manifestațiune de dragoste pentru sărbătoritul autor al „Domnului Notar“. La banchet au participat peste 84 frunțași sibieni, bătrâni și tineri, o delegație a țărănilor din Rășinari, satul nașterii poetului Goga, sub conducerea părintelui Cioran, precum și mai mulți prieteni ai poetului. Seria toastelor a deschis-o dl asesor Triteanu și au continuat-o dnii Dr. Lupaș, Teculescu, N. Ivan, Cioranu, etc. Poetul Goga, a vorbit în două rânduri emoționând auditorul. S'au rostit toast alase și pătrunse de cea mai caldă iubire de neam. În decursul mesei dl prof. Dr. Dragomir a dat cetire la aproape două sute telegrame soosite din prilejul banchetului la adresa dlui Goga din toate părțile țării. Banchetul animat a luat sfârșit pe la miezul nopții.

— **Impăratul Germaniei la împăratul nostru.** Impăratul Germaniei Wilhelm în drumul său spre sud în 22 Martie a venit și pe la monarhul nostru, căreia ia făcut vizita la Schönbrun. De aici a plecat la Veneția unde se va întâlni cu regele Emanule al Italiei și de acolo la Corfu. Cu ocazia acestor foile de aici îi dedică lui Wilhelm, aliatului credincios și natural al M. S. Francisc Iosif frumoase articole de fond.

— **Ce dă țarul Rusiei principelui Carol?** Se zice, că din prilejul nunții dintre principele Carol și fica țarului, Olga, împăratul Rusiei a făgăduit tinărului principe Basarabia, ca dar de nuntă. Când ne-ar fi dat Rusia îndărăpt aceea ce ne-au luat neam fi bucurat mai tare. Nădăjduim însă, că și dacă va ajunge Basarabia sub cărmuirea principelui nostru vor putea răsufli cevaș mai liber frații noștri, smulși cu puterea dela trupul îndurerat al României.

Se mai spune, că în câteva sate și orașe din Basarabia se slujește românește în sfintele biserici, deaceia Românii alargă din toate părțile, ca să asculte dulcea limbă românească.

— **Un dar unic și frumos al împărătesei Elisabeta.** Impărăteasa României, din prilejul întăririi noului Rege în țara Albaniei, i-a trimis doi porumbei în semn de cinste și dragoste. De coada unuia era legată o betelie tricoloră românească și scris: „Trăiască Albania“, iar de a celuilalt atârna o petea cu tricolorul albanez și cu inscripția: „Trăiască România“. Porumbei au fost învățați să sboare pe deasupra capetelor regești, dar ei mai bucuros au sburat la picioarele tinerei regine spre mai marea mirare a celor de față.

— **La legațiunea română din Viena** s'a ținut o petrecere unde afară de ministrul de externe Berchtold și soția au luat parte toți ambasadorii consulatelor străine. A plăcut aici pășirea Dnei Bildirescu, soția secretarului de legație, care a stărnit aplauze ce au durat mai multe minute. Aceasta petrecere a elistei vieneze e o demonstrație

de simpatii la adresa Regatului și poporului românesc pretutindenea, aici unde s'au aruncat toți ambasadorii tuturor țărilor, cu dragoste. Nu-i loc mai pozitiv ca palatul Legației române pentru întrunirea tuturor la olaltă. Și aceasta pentru noi e o satisfacție plăcută!

— **Asentările din acest an să vor începe în 22 Aprilie.** De data asta facem atenți pe ficiorii noștri, să bage bine de seamă pe câtă vreme sunt luați, deoarece uni au drept să cătănească numai 10 săptămâni.

— **Legea despre repaosul de Duminică.** Din Budapesta se anunță, că este deplin terminat proiectul de lege, despre repaosul duminical. Acest proiect de lege împreună cu motivarea sa, în scurtă vreme se va trimite spre opinie tuturor corporațiilor interesate.

— **Creșterea Murășului.** Din Reghin până la Târgul-Murășului apa Murășului în multe locuri a eșit din alvie. Pentru preîntâmpinarea eventualelor dezastre au fost duși la fața locului un batalion de pompieri din Alba-Iulia.

— **Revărsări de ape în Maramurăș.** Comitatul Maramurășului e amenințat din nou de revărsarea apelor. În urma ploilor din zilele trecute toate râurile și văile au ieșit din alvie, ducând și rupând tot ce le-a stat în cale. O mulțime de sate stau supt apă iar podul nou din comuna Stat-Slatina a fost dus. Asemenea și toate podurile dela comunele din apropierea Tisei și a altor râuri de acolo. Oficiul de stat a trimis în toate părțile ingineri experți. Comunicația de către Slatina fiind întreruptă, locuitorii Sighetului au fost siliți să postească neavând lapte și carne, deoarece laptele se aduce din Slatina, iar abatorul a fost rămas izolat, fiind încunjurat jur împrejur de apa Izei. Sămănăturile încă stau sub apă și nu-i deschis ca revărsarea apelor din lunie anul trecut, să se repeteze și acum și încă în măsură mai mare. În asemenea pericol se află Tokajul și Solnocul.

— **Activitate extra școlară.** Cetim în »Foaia Școlastică«: Dintr'o corespondență mai lungă aflăm, că dl inv. Ioan Micu din Farkașmező—Lupoia an de an ține producțiuni declamatorice-teatrale. Numai anul 1913 a fost sterp, căci dl preot local nu i-a dat ajutorul mult dorit. Ultima producțiune s'a dat în 19 Ianuar 1914 cu programul: »Sluga la doi stăpâni» piesă de Z. Bârsan, »Cinel-Cinel» piesă de V. Alexandri și anecdota: »Șiaua țiganului» de T. Speranță. Pe lângă succesul moral s'a mai câștigat un venit curat de 28.14 cor.

— **Târgul de oi în Szásszebes** va fi în 6, 7 și 8 Aprilie, târgul de vite în 21, 22 și 23 Aprilie, și târgul de mărfuri în 24 Aprilie.

— **Cine merge la Budapesta.** Cine are orice afacere în Budapesta să-i scrie dlui **L. Olariu**, funcționar în ministeriu. D-sa a deschis în Budapesta un birou de informații pentru Români din provincie ca să-i scape din mâinile agenților jipuitori.

Cine vrea să-și cumpere motoare bune ori vre-o moară, ori alte mașini să-i ceară sfatul d-lui Olariu. Cine are ceva de vânzare, cine are lipsă de un împrumut ieftin, cine are orice altă afacere în Budapesta, să-i scrie dlui Olariu, căci va fi îndreptat spre bine și va primi deslușiri corecte.

La dorință trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și alte mașini, Adresa: **L. Olariu**, Budapesta, II., Margitkört 11. (8)

x Deja cu sute de ani înainte de aceasta numărăși învățați și-au frământat creeri cu **lungirea vieții omenesti**, pentru care scop au cercat să amestece diverse fluide și elixiruri. Aceste încercări, firește, au rămas fără rezultatul dorit, dar au statorit că omul, își poate ține trupul său în deplină sănătate până la sfârșitul vieții sale, dacă folosește **balzumul farmacistului Thierry A.**, precum și **unsoarea uimită Centifolia**. Aceste două elemente au o influință neasemănată de mare asupra durerilor de stomac, sgârșiturilor, a simptomelor tusei, a aprinderii și a rănilor, la care se poate aplica cu succes îmbucurător. Elementele acestea își păstrează nealterată influința lor, în butul oricărui inconvenient și nu se strică niciodată.

tă. Să băgăm însă bine de seamă, ca să fie adevaratul preparat a lui Thierry, nu cumva să folosim imitațiile medicinei aceștia.

Din nevoile satelor.

Ceteam odată o carte franțuzească, în care un scriitor de seamă infățișa pe un doctor de țară. Era un moșneag bătrân blând și bun, al cărui tată fusese doctor tot în satul acela din munți, unde murise binecuvântat de locuitori. Doctorul nostru colinda des de dimineață până seara împrejurimile în cabrioleta lui cu un cal și nu era casă în care intrând să n'aducă sănătatea și sfatul lui pretinesc. Ajunsesse cel mai iubit și mai respectat chip din toată plasa, căci nu se afla un om căruia să nu-i fi făcut vr'un bine sau care să fi trecut peste sfatul lui. Ar fi sărit oamenii și în foc pentru el.

Și cum îi urmăream eu faptele lui bune, cari se urmau cum se urmau și filele cărții, mă gândeam, dacă am găsi și în țara noastră semeni de-ai lui. Și socoteam câtă vreme mai trebuia să treacă ca să se alcătuiască și în țara noastră o tradiție ca în țara doctorului și ca aceste suflete bune să prindă rădăcină în anume locuri pentru fericirea locurilor acelor. Socotelile mele ajunseră la niște vremuri prea depărtate.

Totuși cu câtă bucurie n'am băgat de seamă că m'am înșelat, că vremurile astea erau mai aproape decât credeam eu. Și aceasta cu prilejul cetirei cărții »Din nevoile satelor de d-rul Lapteș.

În cartea aceasta se cuprinde atâtea cunoștințe despre nevoile țăranului, despre sufletul lui, atâtea sfaturi bune și gânduri curate — într'un cuvânt atâtea râvnă pentru îmbunătățirea stării țăranului, încât am scos încheerea că dacă doctorii din țara aceasta ar face numai pe jumătate din ce se spune în carte și dacă sâtenii le ar da cuvenita ascultare, în scurtă vreme n'am mai cunoaște setele noastre.

D-rul Lapteș, în însemnările lui despre viața satelor nu face numai medicină:

FOITA.

Fata cu 5 pețitori și servitorul.

Piesă teatrală-dramatică populară în 3 acte.

(7) (Urmare)

Nicolae. Și cam ce știi?

Elenuța. Să cântăm mai departe!

Nicolae. Nu. Eu nu aceea vreau să-ți spun, fără uite cântarea asta numai ficiorii o cântă, pentru că sună de dragoste și să ascuți numai, să cânt eu singur, (în parte). În două voci nu-mi place de loc cum merge (cătră ea) ori ce zici?

Elenuța. Tocmai eram să zic și eu aceasta, când am început.

Ion. Da, da, să cânte Nicolae singur.

Nicolae. Așa zic și eu bade loane să cânt numai singur (cântă):

Câte rele sunt pe lume
Toate s'adună pe mine;
Dară Doamne ce să fac,
Dacă nicăiri nu'ncap.
Haina de pe pieptul meu
Încă mă vorbește rău,

Nu fie cu supărare

Vino tu cu mine'n cale

Și vino la cununie.

Nime'n lume să nu știe;

Vino dragă, vino zău,

Că mai mor de dorul tău!

Ion. Apoi asta de tot mi-a plăcut Nicolae.

Nicolae. Da eu nu știu de-ai priceput-o.

George. Încă asta n'a fost nimic bade Ion, să-l auzi cum cântă când își udă gât-lejul cu vin, zău, că chiar ca dintr'o ceteră așa merge de fumos tunul.

Ion. Auzi. Și dacă și l'udă cu apă, nu merge bine, sau nu-i tot una Nicolae?

Nicolae. Ba e chiar așa bade Ion.

Elenuța. Îți aduc vin, de cumva poți cânta mai bine după el.

Nicolae. Nu, nu, dragă Elenuță, nu-mi aduce mi-a fost destul cântecul, dar auzi bade Ion!

Ion. Aud.

Nicolae. Eu nu știu, mi s'pare, că nu mi-ai priceput cântarea, dar îți zic în vorbe explicate, că mi-a căzut tare dragă fata D-voastră. De când o știu că-i pe lume, tot bine am trăit, așa-i Elenuță?

Elenuța. Da, e chiar așa.

George. Cu mine n'ai trăit bine Elenuța?

Elenuța. Ba și cu d-neata tot bine am trăit.

Nicolae. Noa bade Ion fiindcă acum suntem în vârstă amândoi, aș cere-o de nevastă, de cumva D-voastră v'ați învoi.

Ion. D'apoi Nicolae, noi cu tot dragul ne-am învoi, numai uite ce-i cauza, Elenuței i-a căzut drag Teodor a lui Simion și apoi nu știu, că ea se învoește, ori ba? (cătră Elenuța) Ce zici Elenuța?

Elenuța. D'apoi eu ce să zic, decât că cel ce să scoală mai de dimineață, acela târguește mai bine, și așa învoiala numai în D-voastră stă.

Nicolae. Noa bade Ion, acum spunem: să știu, că de... (Gligor intră întrerupându-l).

SCENA III.

(Cei de sus și Gligor)

Gligor. Bună seara oameni bun!

Cu toții. Bună seara (dau mâna la olaltă toți)

George. (cătră Nicolae mai încet) Ai gătat pretine Nicolae. Nicolae face din cap).

Gligor. Da ce mai povestiți?

Ion. Vino și șezi Gligor să-ți spun.

Gligor. Mulțumim bade Ion.

știința lui nu e decât un prilej ca să înfățișeze întreaga problemă țărănească în toată lărgimea ei, privită din laturile ei. Se vede schițată în carte o luptă ideală de înfrățire pe care ar duce-o preotul, învățătorul, notarul, primarul împreună cu doctorul pentru scoaterea la lumină a tuturor sătenilor.

În »Apostolul« vedem pe părintele Tudor — un alt »popă Tanda«, — cum știe să-și ridice satul. În »școala și igiena« ni se arată cum ar putea învățătorul să lucreze pentru viața țărănească. În vizitele sale medicale prin sate, cu prilejul unei inundații arată întreaga mizerie a satelor și ce-ar trebui să se facă pentru a i se pune capăt. Scriitorul mai vorbește despre pelagră, despre medicina la țară, despre infirmerii, despre mortalitatea copiilor la săteni.

El ne arată cum țăranul are încredere în doctori, cum aleargă la sfaturile lui »numai să-i spuie o vorbă bună«. Căci nu e destul să fii pentru țăran un doctor trupesc ci și un doctor al sufletului.

Am credința că se vor găsi mulți de aceștia și că sătenii împreună cu fruntașii satelor le vor da ascultare, pentru că numai așa se vor putea înfăptui o prăpășire în viața satelor noastre.

G. P. D.

Pagina copiilor.

Redactor: V. Crin.

RUGĂMINTE...

de CARMEN SYLVA.

Mai ia-mă 'n poală, mamă dragă,
Că-i noapte acum de tot,
Și-așa-i de lung și larg iatacul —
Mi-e somn de nu mai pot.

Să mi cânti și cântecul de-aseară,
Să-mi spuie și basme-apoi
Cu smei, să ne sbârlim iar, mamă,
De frică amândoi.

Elenuța. Șezi și ne cântă, așa de frumos ne-a cântat și Nicolae.

Gligor. D'apoi dacă v'a cântat Nicolae, atunci de ce să vă cânt și eu.

Nicolae. Ca să te auzim și pe tine, ce cântare nouă mai știi.

Gligor. Așa, atunci bine.

Ion. Da, da, Gligore cântă-ne una, să-ți dea D-zeu noroc, dar stăi puțin (se scoală de pe scaun) până chem și pe Nuța muierea asta a mea, că ei încă-i place tare cântecul (ese).

George. Da, ia'n cântă-ne una până vin dumnilor înăuntru, că dacă nu, vezi ciomagul ăsta, (li arată un băț), și-a cânta pe spate.

Gligor. Mare frică de ăla nu port, fără vouă cânta una dar nu de frica ciomagului, ci numai să mă auziți și pe mine cântând, baremi odată.

Elenuța. Cântă-ne, cântă-ne una!

Gligor. E bine, dar să cânt. (cântă)

Uită-te măndro la mine

Măi dorule măi. etc.

(Flore Intră întrerupându-l)

SCENA IV.

(Cei de sus, Flore, Teodor și Florica)

Flore. Bună seara pretinilor!
Cu toții. Bună seara! (dau mâinile).

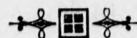
Și când mi s'or închide ochii

Ușor tu să mă pui

În pat cum faci când stând plecată

Zici: puțul mamei, pui!

Trad. de George Coșbuc.

Paolo Bernasconi.

Napoleon.

Ceeace vă povestesc mai la vale, copii, nu știu dacă s'o fii petrecut într'adevăr, poate a fost numai în vis... Or cum, ascultați:

*

Zing, zing! Zing, zing!

Intr'o seară, acum vr'o două săptămâni, Președintele Republicei Franceze, domnul Fallieres, era în biroul său, ocupat cu iscălirea unor decrete, când auzi un zângănit de clopoței, cum aveau diligențele de mai de mult. Pe urmă auzi uruitul unei trăsurii care intrase în curtea Eliseului, și aproape îndată, ușa biroului președințial se deschise și un ofițer intră strigând:

— Domnule Președinte, a șosit Napoleon!

Președintele tresări:

— Napoleon?... care Napoleon?

— Intăiu... Cel Mare... care a murit în insula Santa Elena... și care este înmormântat într'un sarcofag de porfir, sub bolta aurie a Invalizilor...

— Poftește-l înăuntru.

— Nu este nevoie... vine singur...

Domnul Fallieres, a recunoscut îndată pe marele căpitan. Era îmbrăcat în uniforma verde de colonel al gărzi, peste care pusese istorica *redingotă cenușie*. Mirat și oarecum neliniștit, domnul Fallieres se închină cu respect în fața lui.

— D-ta ești Președintele Republicei Franceze?

— Da Sire; însă cum eu mai am încă numai puțină vreme de președenție, dacă Majestatea Voastră dorește să se insta-

leze la Eliseu, eu sunt gata să mă retrag numai decât,

— Nu, nu; d-ta ți-ai îndeplinit funcțiunea cu demnitate și meriți tot respectul cuvenit. Ei altminterlea, nu am venit cu gândul acesta, cel puțin doocamdată.

— Atunci cărui motiv datorez onoarea vizitei Majestății Voastre?

— De regulă lumea crede că morții, după ce au plecat din lumea aceasta nu mai știu, ce se petrece pe pământ. Nu este adevărat. Oamenii ca Alexandru, ca Cezar, ca Napoleon, nu dispar pentru totdeauna. Noi trăim și după ce ne-am dat „cel din urmă suspin“, trăim în amintirea acelor cari ne iubesc, și în a celor cari ne urăsc. În chipul acesta între vii și morții celebri se stabilește o legătură de care cei vii nu-și dau bine sama, dar pe care o simțesc cei morți și din care află în mod destul de neclar, ceeace se mai întâmplă pe pământ.

— Atunci Majestatea Voastră știa că eu sunt Președintele Republicei?

— Negreșit că știam; și mai știam însă foarte puțin deslușit, că după mine s'a făcut o mulțime de invenții cari au îmbunătățit mult starea economică, agricolă, industrială și chiar militară. Aș dori mult să cunosc pe ministrul vostru de Războiu.

— Este Millerand.

— Vrei să zici mareșalul Milerand.

— Nu Sire, noi nu mai avem mareșali, iar Millerand nu este nici cel puțin general, ci numai avocat de samă.

— Cum!? un avocat ministru de războiu?

— Sire advocații noștri sunt buni la toate celea. Millerand este un bun administrator și un bun organizator. Dânsul a organizat retragerile săptămânale.

— Cum? Armata franceză să retrage odată pe săptămână?

— Nu Sire, nu m'am explicat eu bine: Millerand a dat ordin ca în fiecare Sâmbătă seara, atât la Paris cât și în toate orașele de provincie, muzicele regimentelor să se plimbe cântând pe străzile orașelor,

Gligor. Ce te poartă de vii chiar când voesc să cânt mai bine.

Flore. Da, ia, auzindu-ți vocea prietene și fiind și eu bun din voce am venit să te ascult, dar iartă și cântă mai departe.

Nicolae. Cântă mai departe Gligore!

Elenuța. Chiar era să zic și eu să cânti mai departe, tocmai din gură mi-ai luat vorba Nicolae.

Gligor. (cântă)

Uităte măndro la mine,

Măi dorule măi.

(Teodor intră).

Teodor. Bună seara pretinilor!

Cu toții. Bună seara (dau mâinile).

Gligor. Ce te poartă, de vii chiar când voesc să cânt mai bine.

Teodor. Da, ia, auzindu-ți glasul de afară, am venit până în lăuntru să te ascult; tare imi place și mie să ascult, dar cântă mai departe, noi cu toții te ascultăm, iar de aici înainte n'o să mai vie nimeni.

Gligor. (cântă).

Uităte măndro la mine,

Măi dorule măi.

(Florica intră cu vocea înaltă și strigă către Elenuța).

Florica. Elenuță!! a zis badea să vii îndată; că de ce, nu mi-a spus.

Gligor. (năcăjit să trage de păr, face din cap, către Florica). Ce vii tu aici ce cauți, de faci larmă de-mistrici vocea; atară de aici.

Florica. Eu trebuie să merg unde imi poruncește stăpânul, că pentru aceea mă ține cu mâncare și cu plată.

Gligor. Ș'apoi ții gură cu mine?!

Florica. Vino dară Elenuțo!

Elenuța. Du-te, du-te, că merg și eu.

Gligor. (Cu glas înalt) Afară!

Elenuța. Eu merg, dar îndată viu (ese).

Gligor. (în parte). Să te văd când mi-oiu vedea degetul dela mâna dreaptă.

George. No, pretinilor, am rămas în casă străină singuri, ne-au lăsat fata pe toți să ne punem acum cu toții pe o cântare, care să fie aleasă din șapte sate întregi, ori voi ce ziceți?

Cu toții. Bine, să cântăm. Bravo!

George. Tu Gligore, zici primul, noi cu toții după tine, să începem. (cântă)

Cine zice oare'n lume

Că nu-i prost care se spune.

Cine zice oare'n țară

Că nu-i prost, care-i afară...

(Petru intră întrerupându-l).

deșteptând astfel simțul patriotic și entuziasmul pentru armată.

— Minunată idee. Imi place... N'ai putea să trimeți să-l cheme?

— Da Sire, îl voi chema cu telefonul.

— Ah, da! cu firul acela care duce glasul la urechea celui de departe! Inșă, o să te puie repede în comunicație?

— Pe mine, că sunt capul statului, pe miniștrii și pe înalții funcționari, ne pune repede în comunicație. Particularii însă, se vaetă.

— Fii bun te rog, și cheamă-l.

După zece minute sosi Millerand cu automobilul și când văzu în fața sa pe împăratul, rămase uimit. Lui Napoleon îi plăcu ministrul acesta, cu înfățișarea lui încă tânără, cu fața inteligentă, cu părul aproape alb, și luându-l — cum făcea dânsul cu familiari — de ureche, îi zise cu bunăvoință:

— Tu ești actualul nostru ministru de război!

— Sire — răspunse Millerand — sunt la ordinele Majestății Voastre.

— Să-mi faci numai decât un raport despre armată.

(Va urma).

ECONOMIE.

Vaci care-și rețin (nu lasă) laptele

La noi să găsim foarte multe vaci cari nu-și lasă laptele, căci ele nefiind obișnuite cu mulsoarea, nu dau laptele nefiind vițelul în apropiere. La vacile din rasele streine pentru lapte, această dificultate nu există, obișnuința mulsoarei regulate s'a transmis aci prin ereditate.

Iată explicația reținerii laptelui: Vaca își întinde mușchii pântecului, așa că scurgerea sângelui este impie-

decată, producându-se o stagnație în vine; aceste se umflă și apasă asupra cisternelor din țâțe, oprind laptele.

În contra acestei rețineri se recomandă de a se distrage atenția vacii, fie prin mângăere, lovituri ușoare de coarne, sau prin apăsare în regiunea lomboasă și punerea unui sac u-med pe spate.

Cieszelski recomandă a se da acestor vaci, câtră seară, o mână plină de ienupăr și chimion amestecate cu țărâțe fierte. Cu chipul acesta se provoacă mai ales în primele zile după fătat o abundentă secrețiune și o mulgere lesnicioasă.

Gunoirea cu var.

Livezile sărace de var, pe unde dă măcrișul și alte anumite plante și pe unde lipsesc soiurile de trifoi, pe un loc mai greu punem 12 măji metrice de var stămpărat, pe un mijlociu nisipos 24 quintale la hectar. Agronomi să ia bine în seamă substanța de var a livezilor căci lipsa conținutului de var e compromite rodul. Varul are o înrăurire binefăcătoare împiedicând producția de fosfat de fer. Gunoirea cu var a livezilor mai are și avantajul că fânul e mult mai nutritiv și prin aceasta contribuie la dezvoltarea organismului animalic, mai ales a oaselor. Cele mai potrivite anotimpuri pentru gunoirea cu var a livezilor sunt toamna și iarna, când mai ușor străbate varul în pământ, promovând astfel vegetația de primăvară.

»Progr.»

SCENA V.

(Cei de sus și Petru).

Petru. (cu glas înalt) Hop!! Bună seara! (Gligor voește să-l dea afară, dar Petru îi spune) Pan ascultați D-voastră! Eu nu pentru aceea am venit, că doar să vă stric vocea, fără uitați-vă de ce.

Cu toții. (însăpământați) De ce, de ce?

Petru. Eu vă spun, dar nu cumva să mă dați afară, adecă să mă spuneți la badea, că atunci vai de mine.

Cu toții. N'ai frică, spune-ne.

Petru. Da uitați-vă, în casă nu e nimenea și întreb de Florica, că unde sunt stăpânii, ea îmi spune, că s'au dus să-și cheame neamurile, să vie aici la noi ca să audă cum cântați, până când — îmi spune Florica, — că a zis chiar popa, că și el va veni.

Gligor. Auziți numai acolo, ce să facem preținilor?

Nicolae. Ii gata, făcut, o să mergem, că de aude tatăl meu de asta, zic zău — că m'ar alunga.

Flore. Să mergem, dar mai înainte o să punem jurământ, că în casa aceasta nu călcăm mai mult.

George. Ce mă! Să stăm și să punem jurământ; poate să vină, ba haideți să plecăm!

Teodor. Să stăm pe loc puțin, adecă să-i spunem ceva lui Petru, ca să-i spună badii Ion, că pentru ce ne-am dus.

Gligor. Da, ce să-i spunem! (care de care mai mănios ies afară cu toții, făcând semne cu mâna).

Petru. Voia Domniilor-voastre, (după ce s'au dus).

Petru. (râzând cu hohot) Ha, ha, ha, ce mai feciori ha, ha, ha, cu o vorbă îi poți depărta pe toți dela casă. Badea Ion și ceialalți fac niște scumpe de mâncări de le-ar mânca omul cu ochii, dacă nu aș ști, că sunt așa de bune n'aș zice, dar vă spun, că am luat pe apucate numai o bucătură din ele, și o, dulce a fost. (puțină pauză). Că zău, dacă nu fac așa, aș sta să piei de foame, dar las pe mine, bade Ion, știu eu stăpânii în casă. (supărat) Of, of, of, ce tare am flămânzit, nu am fost sătul de când am mâncat clătitele, zău, vă spun drept. (în voe) Oh, să vie numai în lăuntru, las apoi pe mine, cealalte, că doar eu sunt Petru, eu sunt al doilea după Păcală și Tândală, ca Iisus după Dumnezeu și Duchul sfânt (ascultă), Vin, pe cum îi aud, dacă nu mă înșală urechile, Doamne ajută-mi (Ion, Nuța și Elenuța vin în lăuntru cu cina).

(Va urma).

CĂRȚI, FOI ȘI REVISTE.

Toate persoanele sentimentale să-mi treacă cu vederea și să citească senzaționalul volum de mare succes: *Cinci scrisori de dragoste ale unei călugărițe*. Acest volum se trimite franco și discret de către Librăria & Co. București, contra unui leu în mărci și mandat poștal.

A apărut nrul 4 din »Cuvântul Ade. vărului» revista Mănăstirii Prislopului, u. p. Hátszeg, cu următorul cuprins: Sinoadele protopopești D. Niculae Brânzău. Predică pe Dumineca a cincea a sfântului post Predică la Bunavestire. Predică pe Dumineca Floriilor Septimu Popa. Predică pe Vinerea Patimilor. Teodor Popp. Predică la Paști I. Predică la Paști II. Dr. Victor Bojor. Predică pe Dumineca Tomii. Predică la înmormântare. Isus înaintea archereului. P. Grapini. Rubrica pastorală. Viața privată a preotului. (nb) — Mărturisirea pruncilor școlari. (nb) — Ce să dăm de canon? (nb) — Ajunul botezului. (Im) — Evangheliile, ce se citesc la încunjurarea bisericeii. (I-T) Cronică. Sinoadele protopopești de primăvară în dieceza Lugojuului. (nb) — Ducearea în deplinire a deciziunilor aduse în conzistorul plenar din 15 April 1912 (nb) — Unificarea serviciului liturgic. (nb) — Tipărirea bibliei la Blaj. (nb) — Despre limba cărților noastre bisericești. (nb) — Problema alcoolismului. (nb). Mărturisiri interesante. Recenziuni. Poșta Redacției.

A apărut Nr. 6. Anul XVI din *Foia Școlastică* revistă pedagogică din Blaj — Balázsfalva cu următorul cuprins: Redacția. Cerem revizor școlar. Binet-Bratu. Educația morală. Constantin Man. Rolul examenelor în școala primară (II). Bratescu-Voinești. înimă de tată, schiță. Oficiale. Sigile școlilor primare. — Cursuri suplimentari pentru învățători. Adunările de primăvară și concursul Reuniunii. Informațiuni. Activitate extrașcolară. — Alcoolism. — Concurs doctentale. — Aviz.

POȘTA REDACȚIEI.

A. O. și R. F. în Viena. Sosind prea târziu nu l-am putut publica, decât numai unele părți din el la noutăți. Celelalte vor urma în numărul viitor. Mulțămite pentru cele trimise, precum și pentru urările de bine ce ni le adresați. Ce să-i faci? Asta e soarta gazetarilor. Suntem doar în Hungaria felix.

N. Laban, în Riomfalva. Fiindcă D-ta zici că foaia noastră, dintre toate foile ce se află în țara noastră, nici una nu ar fi atât de bună pentru popor și e foarte prețioasă și culturală, iată la cererea D-tale și-se trimite un nr. de probă. Dacă vă convine fi bun și ne avizează dacă vreți să te numărăm între abonenți, ori nu. Și vă rugăm a o răspândi între popor. — Salutări!

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Piața de bucate din Făgăraș

27 Martie n. 1914.

Grâu . . .	pro 100 kgr.	cor. 25.—
Secară . . .	» » » »	18.—
Ovăș . . .	» » » »	15.—
Orz . . .	» » » »	14.—
Cucuruz vechiu	» » » »	18.—

Să fi cu minte la gătearea mâncărilor.

Acesta e principiu modern a econoamelor. Receptele secrete de mult și-au trecut timpul. Astăzi principiu econoamelor s'a schimbat, ținta e să gătească mâncări gustoase și bune, pentru acea econoamelă bune foloșesc numai pravul lui Dr. Oether, deoarece se cruță timp, muncă și ban, mai sigură, că prăjiturile i succede. Acest mijloc de culmă e cel mai ascelent, mai nimerit și bun e cel cu capacul alb. Acest capac atrage atenția econoamelor asupra »să fierbi cu minte.«

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. **DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspăt.** Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Espedarea să face zilnic și cu poșta. — Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comande.

George Moșoiu.
comerciant.

“**OLTEANUL**”, foaie săptămânală socială culturală și economică **să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113.** (vis-à-vis de pița Amsei). — Pecum și la **LIBRĂRIA A. A. Stanciulescu,** Bulevardul Elisabeta Nr. 5. (Palatul Eforiei) București.

LIBRĂRIA
A. A. STĂNCIULESCU
Bulevardul Elisabeta Nr. 5, (Palatul Eforiei)
în BUCUREȘTI.

Cărți de școală și de literatură, românești și streine. — Caiete, plicuri și casete, — Registre de contabilitate, — Blocuri de desemn. — Asortiment de hârtie necesare de scris pentru desemn și studiului pentru școlari. — Obiecte de pictură și pirogravură. — Portmoneuri și Gente de piele fină — obiecte de fantazie. etc. — Să capătă în mare alegere.

În atenția voiajorilor la București.

VIZITAȚI MAGAZINELE

LAZĂR TULBURE

Consumul general „La doi Camarazi”, strada Știrbei-Vodă, colț Popa-Tatu.

Bodega, Bererie, Restaurant și Aperitive
str. Schitu Măgureanu 49.

Local de consumație deschis ziua-noaptea, Curățenie exemplară. Beuturi și mâncări escelente. Prețuri ieftine. Cu stimă

LAZĂR TULBURE.

La BUCUREȘTI

în strada Brezoianu Nr. 17.

SALA GERMANĂ

se închiriează la totfelul de ocaziuni pentru zile onomastice, petreceri, nunte familiare, baluri, bancheturi, societăți (separé), exerciții de dans etc. **cu preț moderat.**

la angajament pentru furnizarea mâncărilor gustoase și escelente, de ori-ce specie, și ardelenesti, românești, franțoești, și germane; precum și a beuturilor curate indigene și streine. Furnizează și la domiciliuri (acasă) pentru ori-ce petreceri familiare.

Atragem atenția dlor voiajori cari doresc a lua masă cu mâncări gustoase și bune să nu încunjure de vizita acest local sus numit.

De număroase vizite și sprijin să roagă cu toată stima

NICOLAE FĂGĂRAȘAN
anteprenor.

DANIEL HAUPT Făgăraș

piața mare Francisc Iosif, lângă casele dlui dr. Șenchea.

Recomand mult On. public din loc și dela sate bine asortat și renuitul

Magazin

de **FERĂRIE**, de **VASE** pentru cuhnă, și de **UNELTE** (requisite) pentru toate branșele de industrie, și economie.

Puști, Revolvere și patroane etc. Cuțite, Rezușuri, Pile cu marcă, **Clește și Ciocane.**

Lanțuri de totfelul și **cuie** de drot și de fer.

Castroane și oale din blech și tuci smălțuite dela 1/4 litru până la 30 de litre. — **Ghilauă și sfledere** pentru mecanici (lăcătuși) și rotari dela 16 fil. până la 12 cor. buc.

Cine cumpără din prăvălia mea se șva convinge că numai articole bune, tari și solide să află și să **vând cu prețurile cele mai convenabile.** — Serviciu culant și prompt.

Rog Onor. public de o cercetare număroasă și de binevoitorul sprijin, sunt cu deosebită stimă

DANIEL HAUPT, comersant.

Masini

de săpat, de tăiat fân, paie și napi de sfărmat cucuruz, de sflederit, **PLUHURI** de fier, **Grape, Sfledere** pentru fer și lemne. **Nocovalme, divano, firestreie** de mână și de șogere. — **Mașini** de fier (Sobe) din bleh și tuci. — **Mașini** de tuns. **Briceje** de ras. **Zaruri** (lăcate) pentru uși, ferești, coastene și lăzi dela 30 fil. în sus până la 6 coroane bucata.

Văpsăli

gata în oleiu, în toate colorile, pentru podini, uși, ferestri, pentru fier, blech, lemn și piatră, pentru zugrăvit, case, biserici și cruci.

ÎNȘTIINȚARE.

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. public, că în **Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46**, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu **recvizite pentru fântâni** și cu **acarete economice.** Stă la dispoziție totdeauna gata **cară** întregi și **roate** din lemn de orice mărime, **mașini** de sămănat cucuruz și de **săpat.**

Rog onor. public, că la caz de trebuință la ori ce lucrări ce aparțin de branșele aceste și ori-ce **reparaturi și fântâni** din nou făcute, a mă onore cu prețurile comande, care le esecut solid și prompt **cu prețurile cele mai moderate.**

Rogându-mă de sprijinul binevoitor.

cu toată stima
Szepesi Sándor,
măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

In atențiunea diletanților de teatru!

Acum a apărut și să poate căpăta

în editura tipografiei o frumoasă piesă teatrală istorică-dramatică, scrisă de dl profesor în pensiune din București, de origine din Poptelec (Transilvania) de **Ioan Pop Florantin**, cu titlul;

Resărit de Soare
(Tineretea lui Ștefan-Cel-Mare).

Tablou istorico-dramatic, în 2 acte, în frunte cu clișeul lui Ștefan-Cel-Mare și în text intercalat portretul cu o schiță biografică a venerabilului profesor octogenar. Conține 40 pag. format 8°, — **Prețul 60 fill. plus porto.**

Să poate comanda la Tipografia lui **CONSTANTIN POPP, în Făgăraș. (Ung.)**

Balsamul apotecarului A. Thierry

Allein echter Balsam
aus der Schulzengel-Apothek des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

este neîntrecut în efect la boalele de plumăni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tusa. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgârciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac excelent la dureri de dinți, la dinți găuși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă toffelul de rane, orbați, beșici provenite din ferbințeală, unflături, negei, ursură, membre înghetate. În aontra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangelgyógyszertára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duble, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lapătătoare, ajută la pornirea lapteului, nu să întărește pieptul. Orbațul de piept (foc viu), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflate, la caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, împușcături, strivituri, împunsături, zdrobituri, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alică, năsip, prav, etc. la creșterea din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu' lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, orice arsături, rane jvite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboale, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăreii etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu s'a află depou, s'a se comande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. „Örangelgyógyszertára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia franceză

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre - New-York

și

KANADA

Via **Basel (Schweitz) Paris.**

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde s'a poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite **Vinuri** indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

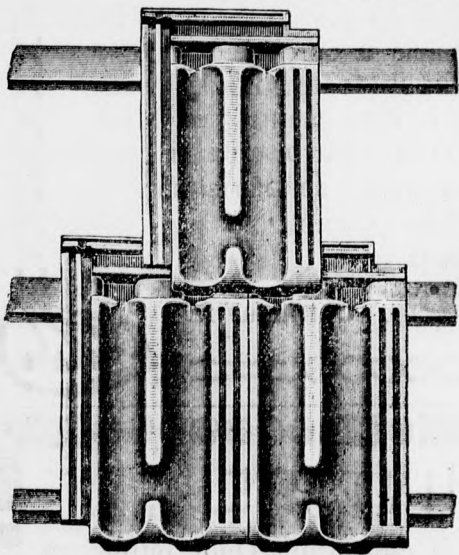
Serviciu culanț.

Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

Tigle franceze cu falz dublu
de Brașov.

Var și Cement

de vânzare în mare la

Frații LICHT în Făgăraș.

(Casele farmacistului Hermann.)

Transport franco, la orice stație (gară).

Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voese a trece sau vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

Restaurantul Nr. 5,

din strada lungă (Brașov)

al D-lui STEFAN SUCIU,

unde s'a oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș str. Csăki nr. 3, cu prețurile cele mai ieftine.

Cultivarea viei și manuarea vinului și morburile și vindecarea lor, de *Daniil D. Gaur*, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de vierit din Bihardioszeg și cursul de pivnițărit din Budafok. Carte aprob. și revăzută de ministrul reg. ung. de agricultură. Prețul 2 cor. + porto.

Căntece din vremea veche, culesse de *Gh. Tulbure*. Editura tipografiei C. Popp, Făgăraș. Prețul 40 fill.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă poporală în 4 acte de *Augustin Szilagyi*, prețul 1 cor. 20 b., + porto